

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—.

Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, torek 13. aprila 1920.

St. 83.

Zbližanje med Italijo in Avstrijo.

Ministrski svet o jadranskem in reškem vprašanju. — Vsa Srbija bo manifestirala za naše Primorje.

Slovenski komunisti.

Draginja je, težke razmere in poleg tega vsega še toliko novih ver in sekt, kako čudo potem, da so se poprej dobri sodrugi sprli med seboj. Nekaj starejših in razsodnejših je menilo, da se počasi daleč pride in da galopiranje ni primerno in zdravo, mladi, razposajeni, še ne unešeni, žejni uspehov, rekordov in slave, pa so bilo popolnoma obratnega mnenja, da je počasna hoja potravnost časa. Pa tudi to jim ni ugajalo, da bi prepustili start komaj svojim sinovom. Oni so hoteli že sami, v enem samem človeškem življenju doseči cilj.

Tako se je zgodilo, da so se nedavno dobri sodrugi skregali radi hoje ter se vsak zase grupirali. Nastali sta tako dve skupini: ena za počasno, druga za naglo hojo. Ker pa so počasneži dominirali nad dotlej skupnim športnim glasilom, so si brzci ustanovili lastno.

Današnji čas ne ljubi počasnosti, pri njem se vrši vse na vrat na nos, zato tudi počasnežem ni bil naklonjen, njihovo število se je vedno bolj krčilo, nasprotno pa je število brzcev vedno bolj naraščalo. S stra-

hom in trepetom so počasneži to uvideli; pričeli so se biti po prsih, obsojati upornike ter v silni nervoznosti zabavljati vse vprek, na levo in na desno. Toda vendarle so še upali, da bodo rešili svoje nazore.

Tako je bilo do nedavna, ko so se začele na Hrvatskem občinske volitve, ki so prinesle tako nepričakovano zmago brzcev in še bolj nepričakovan poraz počasnežev. Ko so počasneži prejeli službene izkaze rezultatov hrvatskih občinskih volitev so postali še bolj nervozni in zbegani. Dolgo so ugibali, kaj naj store. Vest in ponos sta jih silila, naj ostanejo kakor so se odločili, mamon vlade in moči pa je prigovarjal naj kapitulirajo. Kakor skoro vedno, tako je tudi tokrat zmagal mamon in počasneži so se odločili, da dajo brzcem sestanek v — Mariboru. Na ta rendezvous sprtih sodrugov smo bili jako radovedni. Ali se ga bodo užaljeni brzci udeležili ali ne?

No, ta rendezvous ni bil kar tako, brez predpriprav. Počasneži so že naprej namignili brzcem, da bi se tudi oni, če ne bi šlo drugače, pridružili brzcem, čeprav jim stare noge morda ne bodo dopustile, da bi si v splošnem teku priborili ravno prvenstvo,

dovolj jim bo že to, da bodo smeli tudi onteči med prvimi. Če bi pa ne šlo drugače, bi se zadovoljili tudi s kakim mastnim mestom pri razsodišču, ali bi pa prevzeli v zakup garderobo, ambulanco itd. saj to tudi kolikor-toliko nese.

V soboto in nedeljo je res doživel naš Maribor izredno čast biti torišče rendezvousa komunistov in socialnih-demokratov. Vršila so se zaupna posvetovanja, h katerim so imeli pristop samo zanesljivi zaupniki, kakor je običajno pri vsakem rendezvousu, posebno pa kadar gre za tako delikatno zakonsko stvar.

Na tem sestanku so počasneži ponudili svoje moči, svojo desnico in srce zopet razvihanim brzcem in ti so sprejeli vse te stvari, pod pogojem, da počasneži žrtvujejo vse svoje nazore ideje in ideale brezpogojno na žrtvenik sprave, ter sprejmejo za svoje vse ono, kar spoznavajo brzci za pravo. Počasneži so pristali in tako jih danes žalibog ni več. Med komunisti in socialnimi demokrati se je dosegel sporazum, ali bolje povedano, socialni-demokrati so kapitulirali ter tudi oni postali komunisti. Vsi skupaj pa so se dali izbrisati iz drugega reda, ter se upisali v tretji red, to se pravi, da priznavajo

Vinko Novak:

Iz slovenske Alzacije-Lorene.

(Dalje.)

O sladki spomini! Kie si Emčica, ti lepo dobro dekle, ki si mi v Robkovi hiši tolikokrat ponujala dober kakavček, pa svoje sladke usnice. Se se spominjaš tistih poti, kjer sva hodila iskati ciklamčke in nosila na izprehode tvojo nečakinjo, malo, lepo Jožico. Kaj ne, kako lepi so bili tisti junijski večeri, polni čara in miline! Kresnice so se užigale, senožeti so duhtele, od Soče so grmeli topovi. Nad nama se je vzpenjal v nedosežnost obok demantnih zvezd, v najinih srcih je bilo razkošje mlade ljubezni. O sladki, sladki spomini!

Nad vasico v bližini zasutih strelskih jarkov, ki so bili petnajstega leta od mojih delavcev izvršeni, sem našel tri grobove. Neki poročnik Magajne počiva tam še z dvema drugima junakoma. Na tem mestu se nudi očem lep razgled na hrib Kuk in na opustošeno Sveto goro. Obrnjen proti severo-vzhodu sem imel kakor na dlani pred sabo vse vasice na Banjski planoti tje do Dol-Kala. Tudi v bližini Kala smo imeli petnajstega leta taborišče. Iz Kala se spominjam dveh gospodičen

Olge in Justine, ki sta donšale mojim delavcem vrlim višegradskim Bošnjakom v najhujši vročini vode. Misel na njuji je pozlatila vso tisto nelepo preteklost bojnih dni, začetkom laške vojne. Tudi ti dve gospodični sta izginili. Prva počiva tam pri Sv. Šabi med vrbami zalujkami, drugo pa je umazano tržaško življenje pogoltnilo v svoj kalni, smrdljivi vrtinec, kjer gotovo utone. Škoda obeh!

Od tam sem se napotil skozi zeleni bukov gozd na Kanalski Vrh. Skoraj na vsakih pet korakov sem trčil ob krhelj granate, celo popolnoma cele so bile zarite v zemljo. Tu je ležala razcefrana vojaška cunja, tam zarjavelo bodalo, razbite čelade, maske zoper strupeni plin in druge grozne priče krvavih bitk, ki so se tam odigravale.

Na Vrh me je sprejela znana Plavčeva hiša pod svojo gostoljubno streho. Tam so mi povedali sledeče: Vaška učiteljica, prelepo, črnooko dekle je ob studencu prala. Približal se ji je laški kapitan in se ji začel dobrikati: »E, pa ste lepa gospodična!« — Takrat pa so iz lepega temnega očesa na Lahe letele žive strele: »Za Lahe nikoli ne bom lepa, najmanj pa za vas« je lakonično odgovorila Gorjupova Emčica.

Na Vrh me vežejo dragi, najdražji spomini. . . . in stopal ob tebi sem sreče pijan
čez gričke nad Vrhom v nedeljski poldan. . . .

Prve šmarnice so se razcvitale takrat, prva ljubezen je klila v srcu najlepše Vrhovljanke. — Po dnevu sem smrčal v Gorjupovi čumnati, na večer kramljal z ljubkimi Gorjupovimi hčerkami, po noči pa sem nadzoroval delavce Bošnjake pri gradnji strelskih jarkov in žičnih ovir na grebenih hribov nad Kanalom. Z menoj so bili madžarski inženirji, prijetni ljudje ampak strahopetci. Posel na najbolj opasnih točkah so poverili meni. Sami pa so postajali lepo v vasici in pri paprikašu in slivovki peli: »Nincsen penzem demojlesz . . .« in to s tako dišharmonijo, da je župan Gorjup včasih prav po hribovsko proklinjal vso madžarsko žiahto.

Z Vrh sem šel po novo zgrajeni cesti v Morsko. To cesto so izdelali Italijani. S tehniškega stališča moram delo grajati, ker ima cesta preostre kurve in pada na dvesto korakov celo na 3—4 metre. Dospevši v dolino sem stopil na kanalsko pokopališče. Tam sem poiskal grob Ivančičeve Mimice in orosil gomilo z iskreno, vročo solzo . . .

V Kanalu sem poiskal Kraljevo hišo. Mojster Nini je ravno nategoval ušesa svojemu čevljarskemu vajencu prav po mojstersko. Seveda

odslej Lenina za svojega papeža in Moskvo za svoj Rim.

Zakaj so počasneži kapitulirali? Zato, ker so se zbalili za svoje stolčke. S tem so pokazali, da jim ni za načela, ampak samo zato, da so — voditelji, da sede nekje na vzvišenem mestu. Zatajili so svoje dosedanje prepričanje, zavrgli svoj dosednji katekizem, skratka, prodali so svoj značaj. Toda današnji čas ne pozna idealizma in grehi proti njemu se ne sodijo tako ostro, kakor so se sodili nekoč, v dobrih starih časih.

S tem smo stopili tudi mi mali, ubožni Slovenci v okrog «modernih» narodov, dobili smo komuniste, ki obetajo neizprosno boj buržoaziji, za enkrat samo namišljeni, kajti resnične v Sloveniji, hvala bogu, ni, dala bi se vsa šesteti na prste ene roke. Toda bojaželjne duše hočejo boja in če sovražnika ni, si ga je treba pa ustvariti in končno, če kriče vsi po celem svetu, zakaj bi ne imeli tudi Slovenci tega veselja. In zdaj se odpravljajo na pohod. Naprej!...

Nas vse to ne vznemirja, nasprotno, celo veseli nas. Po vsem tem, kar smo videli in slišali o komunističnem pokretu doslej, smo mnenja, da je ta precej podoben mladostni razposajenosti, ki se mora najprej izživeti potem pa že sama od sebe zamre. Čimprej se to izvrši, temprej nastane mir in nastopi doba resnosti, zrelosti in smotrenega dela. Na Ruskem se je to že izvršilo, drugod je v razvoju in radi tega je čisto prav, da se tudi pri nas čimprej začne, da bo temprej končalo. Morda se bo to zgodilo celo brez bliska in groma.

Pokret odvetniških in notarskih uradnikov.

Odbor društva odvetniških in notarskih uradnikov mariborskega okrožja izvršujoč sklepe običnega zbora od 14. marca 1920 v dosego zboljšanja gmotnega položaja je pri redni seji dne 1. aprila 1920 soglasno sklenil, da se prične dne 8. aprila 1920 je s pasivno resistenco in če treba tudi s splošno stavko v vseh odvetniških in notarskih pisarnah. To naj bi bila zadnja sredstva v dosego vsaj prilično takih prejemkov, kot jih že delj časa dobivajo državni nastavljenici. Ako tudi ta najskrajni korak ne donese rešitve

je odnehal in vajenec, rudečelas fant z navihano fiziognomijo me je s hvaležnim pogledom pozdravil — rešitelja. — „Ma, kaku, kej, odkod, al s' Taljan“ me je pozdravljajl papan Ivančič s svojo originalnostjo. V prijetni družbi sem preživel večer, pa obiskal tega in onega znanca, še celo brivca Vinkota, ki je prišel včasih v petju na visoki „a“, tako, da so mu bile hlače pred katastrofo. Za cerkvijo sem si ogledal razrušeno hišo, kjer se je rodila, rasla in sanjala najlepše dekliske sanje — moja Augustina. Tudi v Ravnikovi hiši sem bil. Leta petnajstega je bila tam gostilna in iz tiste gostilne me je vrgel naš genijski stotnik, ker sem s Srbohrvati. Z vrlimi fanti iz Višjegrada pil bratovščino.

Kanalci so ostali stare slovenske korenine. Izjeme so le tiste kramarske nature, ki se ravna po reku: „Ubi bene, ibi patria“. — Najbolj mrzijo Lahe kanalski fantje. Laške vojaške oblasti prirejajo tamkaj in povsod javne plesse, na katere povabijo dekleta in fante. Dekleta mamijo vojaki s svojim prirojenim sladkim prilizavanjem, reveži fantje pa morajo gledati nesramno početje pohotnežev. In ako fantu zavreje kri, da se postavi za ljubico, ima hitro karabinerja na vratu in hajd v Trst via Tigor št. 5, kjer ostane toliko časa, da mu hudič dekle zapelje. Na plesu v Plaveh so domačini nekemu kapitanu odrezali glavo. — Pri

iz našega obupnega položaja zapustimo številno dosedanje pisarne.

Ker pa zna biti ta resen korak usodepoln toliko za odvetnike in notarje, kakor za posameznike njih osobja, se odbor ni čutil opravičenega tozadevni sklep običnega zbora dati takoj do skrajnosti izvesti.

Zato je sklical na večer 8. aprila stanovski sestanek v restavraciji pri stari pivarni, kojega so se udeležili v imenu slovanskih koncipientov štirje kandidati, vsi pisarnovodje ter številno odposlanstvo ostalega osobja obojega spola, skupaj 43 članov.

Tovariše in tovarišice iz Ptuja je zastopal predsednik na podlagi pismenega naprosila.

Po dvehurnem zanimivem in večkrat burnem razpravljanju so vsi navzoči člani soglasno sklenili, da se vsem odvetnikom in notarjem takoj odpošlje spomenica 8. aprila 1920, v kateri se zahteva za sedaj predvojne plače v predvojni valuti, ko se je 10 kronski bankovec dal zamjenjati za 10 zlatih, ali 10 srebrnih kron, ker bi se za tak denar zamoglo tudi danes nakupiti razmeroma dovolj vsakdanjih potrebščin.

Ker pa take valute tačas ni na razpolago privzelo se je odmerilo 10 K — današnje papirnat valute za 1 K — predvojne zdrave valute.

Po tem ključu bi dobivali od 1. aprila 1920 naprej zmožni koncipijenti in pisarnovodje 2000 K, perfektne strojepiske ali stenografi 1000 K, začetnice 500 K ali pa oskrba v naravi kot jo imajo učenci pri drugih slojih, dokler se nahajajo v učni dobi, ostalo osobje so razmerno po možnosti in uporabnosti. Ti prejemki so še precej nižji, kot jih prejemalejo državni nameščenci sličnih kategorij in to z ozirom na sedanji odvetniški in notarski tarif, ki že zdavnaj več ne odgovarja draginjskim razmeram in padanju našega papirnatega denarja kot plačilnega sredstva.

Ako odvetniki in notarji teh opravičenih zahtev ne morejo ali nočejo sprejeti do 15. t. m., pričinja se s 16. aprilom po vseh pisarnah s pasivno resistenco in ako bo potrebno s 1. majem s splošno stavko.

Glede opravičenosti teh zahtev je vseh 43 navzočih soglašalo in je bil tozadevni sklep soglasno sprejet, le glede 6. točke spomenice, namreč, da se že 16. aprila začne s pasivno resistenco, oziroma 1. maja s splošno stavko,

tež priliki opomnim, da gre vsa čast vrli duhovščini v zasedenem ozemlju, ki svari mladino pred plesi, to mladinsko kugo, ki bo ugonobila mnogo, mnogo naših, nekdanj takó zvestih slovenskih hčera.

Druzega jutra sem Kanalu rekel slovo in se z vojaškim avtomobilom odpeljal za Sočo mimo Deskle, Plave skozi Solkan v Gorico. Ob česti je polno še obstoječih kavern, na parobkih hribov se poznajo zrušeni strelski jarki, tutam so še nakopičene preperele vreče napolnjene s peskom, ki so služile kot ščit pred kroglijami. Pobočje sv. Gore je prepredeno z bodljivo žico prekinpek. Lepo in skrbno negovano je pokopališče pri Plaveh ob Soči.

V Gorici sem izstopil in jo vrezal preko Placute. Tam sem trčil ob starega prijatelja Dolfeta Rijavca. Mahnila sva k „Jelenu“ in sva pri vinčku osveževali spomine na tiste dni, ko je Dolfel imel v Mosteh pri Ravnici gostilno in je inženir Podkrajšek tam godel na harmoniko. Moje dekle, tista Zora iz Voglarjev je takrat plesala, da so ji krila vihrala po zraku in je kazala dvoje okroglih, belih meč, ker nogavic radi lepšega ni nosila. — Po dobrem okrepcilu sem se iz Gorice izgubil ter porabil vozno priliko, da se peljem do Divače. V Divači sem naletel na

sta dva koncipijenta za njiju lastni osebi ugovarjala, češ, da je ta rok prekratek, ker pa sta ostala dva koncipijenta kot zastopnika sotovaršev in vsi navzoči temu nasprotovali, bila je spomenica na gg. šefe tudi v tej točki z 41 glasovi proti dvema (navedena dva koncipijenta) sprejeta in takoj odposlana.

Dne 15. aprila ob 18. uri zvečer ima odbor sejo, da razpravlja o izjavah gg. šefov in o potrebi ter načinu izvršitve pasivne rezistence oziroma stavke.

Dnevne vesti.

V našem mestu se je zopet pojavil oni prosjak, ki je bil tu že preteklo jesen, ter hodi po kolenih in po rokah. Med zimo je bil v Ljubljani, sedaj je pa zopet tu. Čudno pa se nam zdi, da merodajne oblasti puste takemu stvoru laziti po mestnih ulicah, saj to je vendar sramota in žalostno spričevalo za naše oblasti, da ne poskrbe za take reveže, ki že iz enostavnih vzrokov nikakor ne spadajo na ulico, ampak v sirotišnico. Isto velja tudi za druge siromake, ki razkazujejo po vseh kotih in krajih našega mesta svoje pokvečene ude. Ali bi se ne moglo poskrbeti, da bi tem ljudem ne bilo treba stati kakor komedijantom po ogalih ter nadlegovati druge ljudi. Toda že iz sočutja, iz ljubezni, bi se moralo vendar z njimi kako drugače ukreniti.

Otroci, negodni šolski fantiči in deklice še vedno beračijo po naših ulicah in javnih lokalih. Kakor se nam zdi, obstoja neko društvo za mladinsko skrb, ali ne bi moglo to kaj ukreniti proti temu?

Celjska „Narodna kavarna“ nam je danes doposlala popisnico na „Uredništvo lista“ s slovenskim tekstom ter nemško pisanim sporočilom, pod katerim pa se blesti odtisek slovenske štampilje „Narodna kavarna“ v Celju. Smo res radovedni, kakemu „narodu“ pripada ta „narodna“ kavarna, ki piše uredništvu slovenskega lista nemško, naslov pa v popačeni slovenščini?

Mariborski umetniki, gospa prof. Družovičeva, klavirski virtuoz Frisch, vijolinski virtuoz Šleis, soloplesalec Pečnik ter obe deklici Božica in Zlatica Markač prirede dne 17. t. m. v Celju velik komorni večer z bogatim sporedom.

Šahovski turnir v korist sklada za svetovni šahovski turnir na Bledu priredi dne 24. t. m. celjski šahovski klub v Celju v Narodni kavarni.

Prvo javno predavanje „Kluba mariborskih akademikov“ se je vršilo v Narodnem domu. Preds. iur. Moškon je pozdravil s krat-

ljubeznivo soprego dr. Abramovo iz Trsta, ki je bila tam kot letoviščarka. Tudi pri županu Rebec-u sem bil in v gostilni g. Mohorčiča. Pač nisem slutil, da se bo tukaj vršil roparski napad, kar se je nekaj tednov po mojem obisku zgodilo. Vojaški tolovaji so gostilničarko z bodalom težko ranili na vratu, moža pa so z napetim samokresom prisilili, da jim je izročil ves denar.

Iz Divače sem prišel v Britof in bil gost v rodoljubni Magajne-tovi hiši. Hčerke so mi pripovedovale: Ko so Lahi kraj zasedli, so bili tako strahopetni, da je straža spremljala častnike na samotna stranišča. Nek vojni kurat je povpraševal kje je pokopališče padlih Lahov. Ej, tako slabo so bili toraj Italijani informirani o tem, kje so se vršile bitke. — Na predvečer slovanskih apostoljev sv. Cirila in Metoda so pastirčki nekje na klanecu zakurili kres, si napravili iz papirja slovenske banderice in rajali okrog ognja. Zato je oblegala „trdnjavo“ teh nedolžnih pastirčkov cela stotnja oboroženih vojakov. V smehu ste mi vrli Magajnetovi dekleti povedale, da tam imenujejo to požrešno vojaško druhal „vrabce“ ker pa je to ime postalo že preveč popularno so jih začeli titulirati z „Ljubljancani“. Župan Dekleva mi je pravil, da so tam aretacije in internacije na dnevnem redu. (Konec prih.)

kim nagovorom navzoče na to je predaval dr. Lah o razvoju slovanstva. Podal je razdelitev in število sedanjega slovanstva, nato je orisal preseljevanje in zgodovino Slovanov v preteklosti naše zveze in iskanje do prebujenja, ko je nastopil Jan Kollar; predavatelj je podal nekaj prevodov iz „Slave hčere“, ki je bila vodilna misel slovanskega gibanja, in njene odmeve pri nas. Iz preteklosti je pokazal nekaj sedanjih vidikov naše bodočnosti. Predavanje je bilo dobro obiskano.

Obsodba. Urednik lista „Volksstimme“ g. Ivan Majerič je bil pri današnji obravnavi pri tukajšnjem okrajnem sodišču na tožbo g. F. Ogrizeka, trgovca v Mariboru in g. H. Grila iz Slovenske Bistrice obsojen po tiskovnem zakonu radi žaljenja časti in zanemarjenja uredniških dolžnosti na globo 400 K ter poravnavo sodnijskih stroškov. Ob enem mora tudi v svojem listu ponatisniti to sodnijsko razsodbo.

Prepoved izvoza naših novčanic. Na podlagi sklepa ministrskega sveta od 25. marca t. l. je odredil finančni minister, da se prepove izvoz kronsko - dinarskih novčanic Narodne banke kraljestva SHS iz naše države. Kdor bi poizkušal izvoziti te novčane preko naših državnih mej, bo kaznovan kot fihotapec na podlagi člena 100 fin. zak. za 1919/20 in se mu bodo novčane zaplenile v korist državne blagajne. Vsem carinaricam je naročeno, naj najstrožje izvajajo to naredbo.

Hrvatski Židje si iščejo hrvatske priimke. Vlada je dovolila Arturu Buchwaldu v Oseku, da se piše odslej Badalič, Arturu Pollaku v Našicah pa, da se zove odslej Polič.

Petdesetkronski in dvajsetkronski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. maja t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato ponovno opozarjamo občinstvo, da se požuri z zamenjavo, da tudi eventualne falzifikate odda zamenjujočim blagajnam, ker po 15. maju t. l. se niti falzifikati ne bodo več odvzemali. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemale.

Državna stanovanjska komisija je v svoji seji dne 6. aprila t. l. sklenila, da se imajo od danes naprej vse prošnje vlagati državni stanovanjski komisiji v slovenskem jeziku. V drugih jezikih vložene prošnje se odpošiljalcem vrnejo.

Nenavadno padanje francoskih frankov in laških lir. Na bazeljski borzi so padli francoski franki v soboto na 35'5. laške lire pa na 22, v prostem prometu celo na 20. Nasproti temu pa so poskočile nemške marke na 970, v prostem prometu pa celo na 10. Za eno laško liro se je dobilo komaj dve marki.

Zgradba nove vojaške akademije. Na vojni akademiji v Beogradu se je ustanovila komisija, ki bo izdelala načrt za zgradbo velike vojne akademije na Dušenovcu. Prostor za zgradbo obsega 10 ha.

Do nadaljnje odredbe ostanejo radi pomanjkanja malih bankovcev v prometu samo še kronski bankovci po 10 K, 2 K, 1 K. Vsi drugi kronski bankovci pa prenehajo po 15. maju t. l. nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani.

Swobodni izvoz jajc in mlečnih proizvodov. »Beogradski dnevnik« doznava, da je minister za trgovino v sporazumu z ministrom za prehrano stavil ministrskemu svetu predlog, naj se uvede svobodni izvoz jajc in vseh mlečnih proizvodov.

Premestitve carinarjev. Podnisan je ukaz, s katerim se izpreminja stanje in izvršuje premestitev velikega števila uradnikov po vseh carinarnah v Jugoslaviji.

Prodanovič nevarno obolel. Kakor se doznava, je predsednik republikanskega kluba, Prodanovič, nevarno obolel.

Pokvarjena koruza. Banatska trgovska zbornica javlja, da je v bečkereškem okraju

okoli 15.000 vagonov pokvarjene koruze, ki se bo porabila za izdelovanje špirita.

V Beogradu sta 102 zdravnikov. Ministrstvo za narodno zdravstvo objavlja seznam zdravnikov, iz katerega je razvidno, da sta v Beogradu 102 zdravnikov, dočim v Stari Srbiji in v Makedoniji ni niti enega.

Seznam v mesecu marcu 1920 izdanih obrtnih pravic: Društvo lesnih trgovcev dravske doline »Sever«, Aleksandrova cesta št. 45, trgovina z lesom. Nasimbeni Ubald, Vrtna ulica št. 12, trgovina z lesom. Kocbek Gustav, Slomškov trg št. 12, trgovina z galanterijskim blagom. Mlaker Vinko, Tržaška cesta št. 36, krojač. Gustin Lina, Aleksandrova cesta št. 36, trgovina z lesom. Skerbot Terzija, Vojašniška ulica št. 12, trgovina s sadjem. Pristovnik Jurij, Vrtna ulica št. 17, trgovina s perutnino. Zorjan Josipina, Miklošičeva ulica št. 2, prodaja jedil in brezalkoholnih pijač. Šoštarč Ivan, Rotovski trg št. 8, pletenje s strojem. Vošinek Václav, Koroška cesta št. 64, trgovina z usnjem in čevljarškimi potrebščinami. Wernigg Ana, Krekova ulica št. 5, šivilja za perilo. Csemba Ferdo, Aleksandrova cesta št. 6, lesorezni zavod. Majhenič Karl, Aleksandrova cesta št. 6, mizar. Hajny Ivan, Tomšičeva ulica št. 32, trgovina s stroji in pločevinsko posodo. Slamnikar Ivan, Mlinska ulica št. 15, čevljar. Janžekovič Josip, Tomanova ulica št. 5, mizar. Žibrat Ivan, Meljska cesta št. 40, čevljar.

Zahvala. Vsem posetnikom otvoritvene slavnosti restavracije »Narodni dom« izreka najpresrčnejšo zahvalo ter se priporoča za nadaljni obisk restavracije Hinko Kosič.

Neka gospodična je v petek, dne 9. t. m. ukradla iz garderobe telovadnice mariborske gimnazije ženski temnomodri plašč po moški fazoni s pasom; v žepu plašča je bila mala srebrna ura z usnjatim raskom za nošo na roki, rujave glave rokavice in denarnica z novčanicami za 80 K. in 5 po 20 K. Ker je okradena revnejšega stanu, je želela, da se tatice izsledijo in prosimo, da se blagovolji javiti eventualne podatke v upravnistvu našega lista. Pred nakupom ukradenih stvari se svari.

Sokolstvo.

»Sokol« v Mariboru, ter br. društvi v Studencih in Rušah prirede v nedeljo dne 18. t. m. v slučaju lepega vremena popoldanski izlet v Limbuš. — Vsi oddelki mariborskega »Sokola« se zbirajo ob pol dveh popoldne (¼14. uri) pred Narodnim domom. Odhór.

Plesne vaje »Sokola« se vrše danes in vsak torek s pričetkom ob 20. uri zvečer v mali dvorani v II. nadst. Narodnega doma. Pristop imajo člani in članice »Sokola« in z njimi došli gostje. Vstopnina 2 K.

»Studenški Sokol« priredi v soboto 17. t. m. ob 20. uri telovadno akademijo v Narodnem domu v Mariboru v prid »Sokolskemu domu« s sledečim sporedom: 1. Sokolska koračnica. 2. Pozdravna deklamacija. 3. Proste vaje šolskega naraščaja. 4. Proste vaje »Osvobojenje in ujedinjenje« (člani). 5. Maistrova koračnica. 6. Telovadni ples s cvetnimi loki (članice). 7. Vaje na bradlji (člani). 8. Skupine obrtnega naraščaja. Po telovadbi je prosta zabava v vseh prostorih.

Sokolski zlet v Pragi. Listi poročajo, da je vsesokolski zlet v Pragi, ki bi se imel vršiti koncem meseca junija, odgođen za dva meseca in sicer zaradi nepremagljivih tehniških zaprek. Zlet bi se imel potemtakem vršiti meseca avgusta, vendar pa ni izključeno, da se zlet odgodi do prihodnjega leta.

Razne vesti.

Jajca želv. Holandski časopis »Java-bote« piše o slaščicah, ki se jih dobiva na otoku Java in katere so vzeli v najem Kitajci. Posebno dopadanje imajo Kitajci nad jajci želv. Na Javi živi dvoje vrst želv.

Manjše imajo na hrbtu trd ščit kakor želve, ki smo jih sem pa tam videli pred vojno v naših krajih, večje želve imajo tudi po hrbtu le mehko kožo. Te živalice zakopljejo po kakih 12 jajc skupaj v pesek na morskem obrežju. Kadar morje poplavi obrežje, razžene pesek tako, da postanejo jajčna gnezda za oko zelo popolnoma skrita. Nabiralci nabirajo zato ta jajca na poseben način. Po obrežju jezdijo s konji. Kjer se pesek pod konjsko podkovo udere, je želvino gnezdo. Jajca želv imajo to posebno lastnost, da jih ni mogoče trdo kuhati, ker ostanejo vedno tekoča. Posebno radi jih porabijo slaščičarji za pecivo.

Odkod je razno sadje. Jabolko je bilo prineseno iz Sirije in Egipta na Grško in potem v Italijo, odkoder se je razširilo po vsem svetu. Slive so bile za časa križarskih vojen prenešene iz Armenije na Francosko in v Nemčijo. Prve češnje so dobili Rimljani iz Ponta v Mali Aziji, hrške iz Aleksandrije, Numidije in Grške. Breskve izvirajo iz Perzije, marelice iz Armenije. Orehe so prinesli v Rim Perzijanci; pomaranče in limone so doma iz Perzije. Kutna je bila prinesena iz otoka Krete na Grško in odtod v Italijo, smokve iz Ponta na Grško, buče iz Ruske Azije. Akacija je doma v Južni Ameriki, redkev na Kitajskem, konoplja v zapadni Indiji, odkoder izhaja tudi bob. Hmelj je poznan v Evropi od leta 500, za časa preseljevanja narodov. V Nemčiji so imeli prve hmeljnike že leta 822; špargelj je doma v Italiji.

Reclam umrl. Svetovnoznani založnik znane Reklamove knjižnice, Hans Reclam, je umrl te dni v Leipzigu v 80. letu svoje starosti. Odveč bi bilo govoriti o velikem pomenu njegove knjižnice za Nemce, kakor tudi za druge narode. Za borih 12 krajcerjev si lahko dobil vsako svetovno delo v nemškem prevodu. Žalibog so se vsled splošne gospodarske krize podražile sedaj tudi te cenene knjižnice.

Zadnje vesti.

Italija in Avstrija sta se našli

DKU Rim, 12. aprila. »Agencia Stefani« objavlja sledečo noto: Ministrski predsednik Nitti in dr. Renner sta preizkusila v svojih pogovorih politični položaj ter spravila sporazumno v sklad interese Italije in nove avstrijske države. Italijanska vlada bo skušala z vsemi razpoložljivimi sredstvi pomoči mladi republiki do vzpostave rednih gospodarskih in drugih odnošajev z Italijo. V ta namen so se vršila obojestranska posvetovanja med ministri za trgovino in obrt ter z raznimi drugimi tehničnimi strokovnjaki, ki so povoljno rešila vsa tozadevna vprašanja. Italijanska vlada pripisuje obisku avstrijskih diplomatov velik moralen pomen, ki z njim začenja med obema državama nova faza prijateljskega in soseskega življenja.

Ministrski svet o jadranskem in reškem vprašanju.

LDU Beograd, 12. aprila. Danes ob 16. uri se je sestel ministrski svet, katerem sta prisostvovala tudi delegat na mirovni konferenci, Radović in kot zastopnik opozicije poslanec in bivši minister Milorad Drašković. Seje bi se bil imel udeležiti tudi predsednik mirovne delegacije, Pasić, pa je bil zadržan vsled obolelosti. Delegat Radović je podal poročilo o stanju jadranskega in reškega vprašanja. Seja je vzela poročilo na znanje.

Manifestacije po celi Srbiji za Reko in Primorje.

LDU Beograd, 12. aprila. Danes popoldne je imela »Jugoslovenska Matica« sesta-

nek, kjer se je sklenilo, da se v nedeljo, dne 18. t. m. priredi v Beogradu veliko zborovanje za Reko. Na tem shodu bodo govorili zastopniki vseh političnih strank. Zborovanje se vrši na velikem trgu pred Knezovim spomenikom. Zanimanje za ta shod je zelo veliko in se pričakuje, da bo ves Beograd edinstveno nastopil za jugoslovensko Reko. Tudi iz notranjosti Srbije prihajajo vesti, da se delajo velike priprave za shode po vseh mestih in velikih krajih, kjer bo vsa dežela složno nastopila za naše Primorje in Reko.

Invalidski dom v Zemunu.

LDU Beograd, 11. aprila. Velika konjeniška vojašnica v Zemunu se preuredi v veliki invalidski dom. Namestili se bodo v njem predvsem slepci in potem oni vojni pohabljeni, za katere ni mesta v Beogradu.

Naredba o invalidih.

LDU Beograd, 11. aprila. V kratkem izide naredba o invalidih, ki jo je svojčas izdelal minister Korač. Naredba ostane neizpremenjena razen onih določb, ki se ne skladajo z današnjim finančnim stanjem države.

Zveza narodov noče Armenije.

DKU Pariz, 12. aprila. Svet Zveze narodov jo v svoji včerajšnji, četrti seji odklonil ponujeni mu mandat nad Armenijo. Prihodnja seja se bo vršila komaj v maju.

Zerdik pri Gasparriju.

LDU Rim, 12. aprila. Včeraj je državni tajnik Zerdik posetil kardinala državnega

tajnika Gasparrija, s katerim se je razgovarjal eno uro. Kardinal je pokazal, da je zelo dobro informiran o avstrijskih razmerah. Zanimal se je zlasti za katoliško gibanje in za krščansko socialno stranko.

Železničarska stavka v Ameriki.

DKU Berlin, 13. aprila. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Haaga, da znaša število v stavki se nahajajočih ameriških železničarjev en milijon.

Amerika in Nemčija.

DKU London, 12. aprila. Kakor se poroča iz Washingtona je ameriški državni departma dosegel, da se nemški vladi dovoli poslati v ruhrske pokrajine toliko čet/ kolikor jih potrebuje za vpostavo in vzdržanje reda in mira.

DKU Pariz, 12. aprila. Po poročilih iz Washingtona je izjavil Wilson v pogovoru z diplomati, da vstraja neomajno na stališču, da je vzpostava reda v Nemčiji popolnoma nemška notranja zadeva. Nemško-francoski konflikt je resna stvar. Počakati pa mora na nadaljne ukrepe francoske vlade, predno zamore napraviti daljne korake. Sicer pa misli še v teku 24 ur poslati francoski vladi tozadevno noto.

Plauenski komunisti.

DKU Plauen, 13. aprila. Pozivu na splošno stavko se delavstvo ni odzvalo. V mestu vlada mir. Komunisti so pobegnili.

DKU Klingental, 23. aprila. Hölz, ki je prispel včeraj sem z 200 rdečimi gardisti se je včeraj posvetoval z županom ter s češkim mejnim poveljstvom radi dovoljenja za prekoračenje nemško-češke meje. Pogajanja niso dovedla do uspeha.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V torek 13.: »Protekcija«. Ab. A—34.
V četrtek 15.: »Sappho«. Ab. A—35.
V soboto 17.: »Divji lovec«. Ab. B—35.
V nedeljo 18.: Popoldne ljudska predstava ob znižanih cenah »Kristova drama«. Zvečer »Hasanaginica«. Ab. B—36.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

V javnem vrtu, na naslonjalu neke klopi, je bila dne 10. aprila popoldne pozabljena mala kvačkana rdečo-bela torbica z ročnim delom. Ker delo ni bilo dotične učenke, se vljudo prosi, oddati jo Cankarjeva ulica št. 13, vrata 7.

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlič). 243

Zahvala.

Za obilen obisk, s katerim je počastilo naše zavedno mariborsko slovensko občinstvo ob priliki

slavnostne otvoritve restavracije „Narodni dom“

prošlo nedeljo se najsrčneje zahvaljujem ter priporočam za nadaljno naklonjenost.

S spoštovanjem udani

Hinko Kosič, restavrater.

258

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Orožnova ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640-26

Rezervni fondi K 2,749.997-67

===== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. =====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.